

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 4. oktobra 1876.

Obseg: Avstrijska industrija in Turške homatije. — Kako spravljati korenstvo. — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Gospodarske novice. — Krogoték ali kolobar različnih snóv v naravi. (Dal.) — Občni zbor banke „Slovenije“. — Zavarovalno društvo „Donau“ na Dunaji. — Slovensko slovstvo. — Naši dopisi. — Novičar.

Narodno-obrtniške stvari.

Avstrijska industrija in pa Turške homatije.

Avtrijski vpliv v Turških deželah je vprašanje obstanka Avstrijske industrije (obrtnije). Kar je severno Amerikanskim združenim državam Amerikanski vzhod, to bi moral Evropejskim Orient za Avstrijo biti. Tje bi se izdelki naše industrije morali vvažati; tam bi se moral napredek in izobraženost širiti. Izobraženost rodi vsakojake potrebe in tem potrebam bi morala Avstrijska industrija vstrezati, kajti ona se Turčije v veliki daljini dotika.

Bosna in Hercegovina imate v sebi vse pogoje za prihodnji razvoj, bodi-si v kmetijskem ali obrtniškem obziru. Plodna zemlja, neizmerni gozdi, v zemlji spavajoče rude, vse to je padlaga veliki obrtniji in bogatstvu.

Ako bi Avstrija v teh deželah mogočno vplivala ali celó vladala, dajale bi one Avstrijski industriji veliko dela in zaslužka. Ako bi v teh zdaj tako nesrečnih deželah vladala pravica in postava, bi ne samo Avstrijski kapital in delalne moči tje zahajale, ampak tudi iz drugih držav bi se podvzetni ljudje tam naseljevali. Nove železnice bi nam te dežele in njih pridelke približale. Stroški, katere bi Avstrijo stalo vpeljevanje prvih poizobraževalnih sredstev, kmalu bi se bogato vračali. Naši industriji bile bi potem tudi pota v malo Azijo in Sirijo odprta. Avstrija je zadnja leta v obrtniji zeló napredovala in izdeluje v veliki veči razmeri industrijalnih izdelkov, kakor jih pa sama konzumirati ali porabiti more. Al pomanjkanje kapitala, veliki davki in še marsikaj družega je krivo, da se v zahodu ne moremo s tujozemsko industrijo meriti. Ostane nam toraj le vzhod (jutrove dežele) za to delovanje, in to že zarad bližine teh dežel, ker nas vozina tje veliko manj stane, kakor pa fabrikante vzhodnih držav.

Tudi v kupčijsko-političnem oziru se vidi, kako dobro bi bilo, da Avstrija z Rusijo v očigled vzhodnega vprašanja enakomiselnost postopa. Prijateljska zveza z Rusijo bode gotovo, če ne družega, to dobro za nas imela, da Rusija ne bode več tak strogo svojih mej našim izdelkom zapirala.

Ali pa Avstrijska vlada, kakor stvari zdaj stojé, dela na to, da se vse to doseže? Podoba je, da ne! Ona žalibog! neodločno zdaj sem, zdaj tje svojo vnanjo politiko obrača; da! ona sedaj bolj na to dela, da ostane

Turčija, kakor do zdaj, od Anglije in v daljnem oziru tudi od Angleške industrije odvisna. S tem ravnanjem pa se ona ne upira samo razširjenju omike v barbar-skih deželah, in kljubuje zahtevam podjarmljenega, za največe svetinje človečanstva, to je, za vero in narodnost se borečega jugoslovanskega naroda; ona pa tudi podkopuje obstanek svoje lastne industrije in po tem tudi svojega lastnega blagostanja.

Ako bi žalostna ta slepota naših diplomatov ne imela za nas tako slabih nasledkov, no, le milovali bi jo, tako pa se mora vladnim merodajnim krogom žalostno spričalo dati, da zamaknjeni v ekskluzivno, Jugoslovanom protivno Magjarstvo, nočejo blagra Avstrije in njenih prebivalcev. To pač je najhujša sodba, katera jih zadeti more.

A. T.

Gospodarske stvari.

Kako spravljati korenstvo.

Kako poljske sadeže, ki spadajo v vrsto korenstva, kakor korenje, krompir, pesa, repa itd. in ki so zeló podvrženi gnjilobi in zmrzlini, smo v našem listu že mnogokrat razložili. Al gledé na letošnjo žalostno letinjo, ko je že samo po sebi pridelka malo, je gospodarjem temveč treba pazljivim biti, da še ta pičli pridelek ne gré pod zlo. Zato utegne na pravem mestu biti lepi poduk, ki ga o tej zadevi daje prof. Povšé v 2. snopiču „Umnega kmetovalca“ tako-le:

„Nekateri spravljajo korenstvo v kleti, drugi v podzemeljske jame; v obeh zamore se korenstvo dobro ohraniti. Vendar mora biti klet suha in ne zatuhla, dovolj zračna; v podzemeljskih vlažnih, zatuhlih kletih korenstvo rado gnjije.

Potrebno je tedaj najprvo, da pazimo že pri izkopavanju korenstva, da ga ne ranimo z orodjem, s katerim ga spravljamo iz zemlje, ker ranjen korun (krompir) veliko rajše gnjije. Izkopani korun mora ostati nekoliko časa razgrnjen, da se dobro osuši; in le dobro osušeno korenstvo smemo spravljati v klet. Ni čuda tedaj, da toliko korenstva segnjije v hramu, ker se rani pri izkopavanju ali koplje v mokrem vremenu, in mokro, polno vlažne zemlje spravlja na velike kupe.

Ko je korenstvo dobro osušeno, spravi se še le v hram, ki se poprej za to pripravi. Po tleh se postrže blato, katerega v takih podzemeljskih kletih ne manjka; potem se pokladajo deske po tleh in ob stranéh, to je,